Hälso- och sjukvård Dalarna
Ledningsstöd Hälso- och sjukvård

REMISSVAR
Hälso-och sjukvårdsnämnden

Datum
2026-06-25

Diarienummer
HSN 2026/5891

Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se
s.sl@regeringskansliet.se.
Dnr: 2026/01360

Remissvar Promemorian Ett första steg i genomförandet av en nationell digital infrastruktur på hälsodataområdet

Region Dalarna har givits möjlighet att lämna synpunkter på ovan remiss:

Sammanfattning

Region Dalarna tillstyrker promemorians inriktning men anser att genomförandet behöver konkretiseras. Det behöver tydligt framgå vilka uppgifter som ska rapporteras, hur rapporteringen ska ske, vilka tekniska gränssnitt som ska användas och vilka krav som ska gälla för anslutna aktörer och systemleverantörer. Regionen anser också att befintlig nationell infrastruktur bör återanvändas och vidareutvecklas där det är möjligt, att tidplanen behöver vara realistisk och att informationssäkerhet, datakvalitet, ansvarsfördelning och finansiering behöver förtydligas.

Synpunkter på avsnitt 3 och 4

Region Dalarna delar bedömningen i avsnitt 3 att det behövs samlad, kvalitetssäkrad och enhetligt strukturerad information om vårdgivare. Ett grundregister kan vara en viktig förutsättning för informationsutbyte, tillsyn, beredskap och framtida nationella digitala tjänster. Regionen anser dock att relationen till befintliga register och katalogtjänster, till exempel IVO:s vårdgivarregister och Hälso- och sjukvårdens adressregister (HSA), behöver beskrivas tydligare. Syftet bör vara att undvika dubbelregistrering och onödig administrativ belastning.

Regionen ser även positivt på förslaget i avsnitt 4 om ett nationellt register över patienters vårdgivare (patientdataindex). Ett sådant register kan bidra till ökad patientsäkerhet, minskat dubbelarbete och bättre förutsättningar för vårdpersonal att fatta välgrundade beslut. Samtidigt är registret integritetskänsligt och kommer att utgöra en nationellt kritisk informationsresurs. Förslaget behöver därför kompletteras med tydliga och praktiskt genomförbara krav på stark autentisering, behörighetsstyrning, loggning, åtkomstuppföljning, kontinuitetsplanering och reservrutiner.

Regionen vill särskilt framhålla att ett patientdataindex endast blir användbart om det finns anslutna tjänster, tydliga behörighetsmodeller och fastställda tekniska och semantiska krav. Om dessa förutsättningar saknas

Postadress
Region Dalarna
Box 712
791 29 Falun

Besöksadress
Region Dalarna
Vasagatan 27
Falun

Kontakt
023-49 00 00
www.regiondalarna.se
232100–0180

Handläggare
Mäjt Wik
Avdelningschef Digitalisering

vid ikraftträdandet riskerar uppgiftsskyldigheten att bli svår att uppfylla i praktiken.

Synpunkter på avsnitt 5

Region Dalarna är positiv till ambitionen i avsnitt 5 att stärka nationell vårdförmedling och förbättra möjligheterna att erbjuda patienter vård inom vårdgarantins tidsgränser. Regionen vill dock understryka att dagens data om väntetider och köer inte ger en fullständig eller rättvisande bild av faktisk ledig kapacitet.

Flertalet regioner saknar i dag fullt fungerande systemstöd för produktions- och kapacitetsstyrning som visar relationen mellan vårdbehov och tillgänglig kapacitet. De data som rapporteras avser i huvudsak kösituationer per åtgärd eller diagnos. Sådana uppgifter är viktiga, men kan bli missvisande om de tolkas som ledig kapacitet utan att sättas i relation till regionens samlade vårdbehov och resursanvändning.

En rättvisande kapacitetsbild kräver att kapacitet analyseras samlat och på relevant regional nivå. Vad som framstår som en kort kö för en enskild åtgärd kan exempelvis sammanfalla med att operationskapaciteten används för andra mer prioriterade ingrepp. Regionen anser därför att det behöver tydliggöras vilka uppgifter som ska lämnas till vårdsökstjänsten, hur uppgifterna ska kvalitetssäkras och hur de ska tolkas så att väntetidsdata inte likställs med faktisk tillgänglig kapacitet.

Synpunkter på avsnitt 6

Region Dalarna tillstyrker förslaget i avsnitt 6 att kravet på patientens samtycke för vårdgivares åtkomst till uppgifter inom sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation tas bort och ersätts med en möjlighet för patienten att motsätta sig sådan behandling. Förslaget kan ge vårdens medarbetare bättre förutsättningar att ta del av relevanta uppgifter när det behövs för patientens vård och innebär ett viktigt perspektivskifte där risken för otillräcklig åtkomst vägs tydligare mot risken för obehörig åtkomst.

Förändringen förutsätter tydlig information till patienter och vårdgivare, ändamålsenliga rutiner för spärr och invändning samt fungerande behörighetsstyrning och logguppföljning. Patientens inflytande över sina uppgifter behöver vara praktiskt begripligt och möjligt att utöva.

Synpunkter på avsnitt 8, 9, 10 och 11

Region Dalarna anser att informationssäkerhet, datakvalitet och ansvarsfördelning behöver förtydligas ytterligare i det fortsatta arbetet. Den ökade nationella exponeringen av patientdata medför ökade krav på identitets- och åtkomsthantering, loggning, incidenthantering och kontinuitet.

Risken för obehörig åtkomst ökar när informationsutbytet omfattar fler användare, system, programmeringsgränssnitt och integrationspunkter.

Säkerhetskraven bör ligga på en nivå som motsvarar etablerade ledningssystem för informationssäkerhet, till exempel ISO 27001. Regionen anser också att den nationella digitala infrastrukturen bör omfattas av oberoende och återkommande säkerhetsrevision.

Tidplanen i avsnitt 10 med ikraftträdande den 1 juli 2027 framstår som ambitiös. Flera av de föreslagna skyldigheterna förutsätter att nationella komponenter, anslutningsprocesser, säkerhetslager, informationsmodeller och förvaltningsformer finns på plats i produktion. Regionen anser därför att genomförandet behöver stödjas av etappvis införande, övergångsbestämmelser eller annan form av införandestöd och möjligen behöver en framskjuten plan övervägas.

Regionen efterfrågar även en tydligare analys av de ekonomiska och verksamhetsmässiga konsekvenserna enligt avsnitt 11. Kostnaderna kommer i hög grad att påverkas av vilka krav som ställs på datamodeller, integrationer, informationssäkerhet och systemanpassningar. Det behöver därför förtydligas hur kraven ska finansieras och följas upp.